

בכירים בגופי הביטחון על הקשר ההדוק בין ביטחון וזכויות האדם

הם מדברים על מרקם החיים, על הכלכלה, על רוח צה"ל, אבל בעצם, מדברים על זכויות אדם אשר מימושם יתרום לביטחון של כולנו. קראו מה אומרים מומחי הביטחון על הקשר שבין שמירה על זכויות האדם לבין שמירה על הביטחון:

"ההשפלה במחסומים היא הגורם לטרור".

(עמי איילון, ראש השב"כ לשעבר, ראש המטה ללוחמה בטרור ואלוף במיל. מקור: [YNET](#))

ראש השב"כ מונה בין הסיבות לירידה במספר הפיגועים ב-2016 את: "שמירת מרקם החיים לכלל האוכלוסייה הפלסטינית".

(נדב ארגמן, ראש השב"כ לשעבר, מתוך [סקירה](#) בפני מליאת ועדת החוץ והביטחון)

"המציאות היום מראה שהטרור דווקא מתחזק תחת כיבוש".

(עמי איילון, ראש השב"כ לשעבר, ראש המטה ללוחמה בטרור ואלוף במיל. מקור: [המכון](#)

[הישראלי לדמוקרטיה](#), עמ' 14)

"שימור מרקם החיים היציב של שלושת מיליוני הפלסטינים החיים באזור עשוי, לפחות בטווח הנראה לעין, להמשיך ולסייע במניעת הצטרפותם של רבים מהם לפעילות עממית או למאבק אלים נגד ישראל".

(תא"ל במיל. אודי דקל, מנהל המכון למחקרי ביטחון לאומי. מקור: [מרכז משה דיין](#))

"היציבות הביטחונית היום ביהודה ושומרון נשענת על המצב הכלכלי".

(אל"ם שי קרמונה, סגן ראש המנהל האזרחי. מקור: [במחנה](#))

"יש קשר הדוק בין היקף ורמת האלימות של תושבים מ'מזרח ירושלים' לבין רמת החיים בשכונות במזרח העיר".

(מתוך תוכנית החומש שקידמה ממשלת נתניהו ב-2014. מקור: מצוטט בחוברת [ביטחון תחילה](#), עמוד 26)

"היום אנו מבינים שהכלכלה היא הבסיס לכל היציבות הביטחונית. אם היא תתחיל להתערער אז כל תרחישי האימה שעד היום לא מומשו – גל טרור נוסף, התפרקות הרשות או אפילו אינתיפאדה שלישית – יכולים לקרום עור וגידים".

(אל"מ במיל. ד"ר מיכאל מילשטיין, לשעבר ראש הזירה הפלסטינית באגף המודיעין של צה"ל)

וכיום ראש הפורום ללימודים פלסטיניים במרכז משה דיין באוניברסיטת תל אביב, ורכז פרויקט במכון למחקרי ביטחון לאומי. מקור: [במחנה](#)

"למעלה מ-70 אחוז מהמפגעים מאז אוגוסט 2015 יצאו לבצע פיגוע כנגד ישראל על רקע מצוקות אישיות".

(אל"מ שי קרמונה, סגן ראש המנהל האזרחי. מקור: [במחנה](#))

"הם [חיילי צה"ל] עקרו מאות דונמים של תות ומטעים וחממות. לדעתי זה לא הגון... זה יגרור שנאה והתלהמות, ולכך שעוד אנשים יצטרפו למעגל האיבה. זה פשוט לא חכם".

(תא"ל במיל" דב צדקה, לשעבר ראש המנהל האזרחי. מקור: [הארץ](#))

"מימוש צעדים משמעותיים לשיקום הרצועה שישפרו את רמת החיים של תושביה ויפיחו בהם תקווה לעתיד טוב יותר, יסייע לישראל בדחיית סבב האלימות הבא או מניעתו וישפר את מעמדה הבינלאומי בכל תרחיש עתידי".

(מקור: חוברת "[ביטחון תחילה](#)" מטעם מפקדים למען ביטחון ישראל, עמוד 34)

"אם בעזה לא יהיה טוב, בישראל לא יהיה טוב".

(שלמה צבאן, המנהל האזרחי של מחסום ארז. מקור: [שיחה מקומית](#))

"העובדה שפלסטינים בגדה המערבית יכולים לעבוד בישראל גורמת לכך שיש פחות אלימות שם כלפי ישראל".

(שלמה צבאן, המנהל האזרחי של מחסום ארז. מקור: [שיחה מקומית](#))

"על מנת להימנע מתרחישי קיצון של התפרצות גל אלימות או התפרקות הרשות, מומלץ לישראל לנקוט כמה מהלכים. הראשון הוא שמירה על יציבות מרקם החיים והכלכלה ברשות, תוך הימנעות בשלב הנוכחי ממהלכי 'ענישה' ובראשם קיזוז כספי מסים. משבר כלכלי חריף בעת הנוכחית משמעו התרחבות אפשרית של מעגל המשתתפים באירועי אלימות נגד ישראל".

(אל"מ במיל. ד"ר מיכאל מילשטיין, לשעבר ראש הזירה הפלסטינית באגף המודיעין של צה"ל וכיום ראש הפורום ללימודים פלסטיניים במרכז משה דיין באוניברסיטת תל אביב, ורכז פרויקט במכון למחקרי ביטחון לאומי. מקור: [ynet](#))

"שיפור הכלכלה ומרקם החיים של האוכלוסייה הפלסטינית: ובכלל זה אישורי עבודה לפועלים בישראל וקידום הסחר באזורי הרשות הפלסטינית הינם גורם מרכזי המרגיע

את השטח".

(מקור: [מחקר](#) של המכון למחקרי ביטחון לאומי)

"התנהלות נבונה של ישראל בעשור האחרון ששיקפה הבנה לגבי חשיבות הייצוב והטיפול של מרקם החיים האזרחי באיו"ש לצורך שימור היציבות הביטחונית באזור".

(אל"מ במיל. ד"ר מיכאל מילשטיין, לשעבר ראש הזירה הפלסטינית באגף המודיעין של צה"ל וכיום ראש הפורום ללימודים פלסטיניים במרכז משה דיין באוניברסיטת תל אביב, ורכז פרויקט במכון למחקרי ביטחון לאומי. מקור: [מאמר](#) באתר Israel Defense)

"ההפצצה של הבניין [במבצע שומר חומות] היתה 'פיגוע תודעתי' וגול עצמי".
(אלוף במיל. ניצן אלון, האחראי לתחקיר צה"ל על ההשפעה התודעתית במבצע "שומר חומות". מקור: [הארץ](#))

"הדבר שפגע בנו יותר מכל דבר אחר במלחמה בעיראק היה כלא אבו גרייב..."
האזרחים העיראקים חשו שהאמריקאים פועלים באותן שיטות של סדאם חוסיין".
(גנרל סטנלי מק'קריסטל, לשעבר מפקד המבצעים המיוחדים המשולבים בצבא ארה"ב. מקור: [Foreign Affairs magazine](#))

בהתייחס לאינתיפאדת הסכינים:

"גיבוש רעיון מערכתי מותאם, ביצוע למידה מערכתית וניסוי וטעייה, שמירה על ערכי רוח צה"ל ומתן מענה לאוכלוסייה האזרחית הם עקרונות חשובים שסייעו למפקדות בפיקוד להתאושש באופן מהיר ורלוונטי מול המאפיינים החדשים של האיום, ויכולים לסייע גם למפקדות אחרות במערכת המבצעית של צה"ל".

(אלוף במיל. רוני נומה וסא"ל רום לירז. מקור: [בין הקטבים](#) 15, ביטחון שוטף)

"אין ספק שהדור החדש באיו"ש קודם כל מחפש להתקדם ולהתפתח. לצעירים הפלסטינים יש הרבה חלומות ושאיפות אבל הם מתוסכלים מהעובדה שהם לא מצליחים להגשים אותם. ההתנגשות בין הרצון שלהם לפרוץ גבולות ולהתקדם לבין חוסר היכולת בפועל לעשות זאת יוצרת תסכול".

(גל ברגר, ראש התחום לעניינים פלסטינים בתאגיד השידור הישראלי. מקור: [במחנה](#))

"המצב הביטחוני קשור לשלושה מאמצים שמקיימת ישראל בשטחים: הראשון הוא סיכול טרור קבוע ויומיומי של צה"ל ושב"כ; השני הוא המאמץ האזרחי לשיפור איכות החיים והכלכלה הפלסטינית, שמרחיק את ערעור היציבות. השלישי הוא התיאום האזרחי והביטחוני מול הפלסטינים"

(תא"ל במיל. בן-חור אחוות, לשעבר ראש המנהל האזרחי. מקור: [ישראל היום](#))

"על מנת להימנע מתרחישי קיצון של התפרצות גל אלימות או התפרקות הרשות, מומלץ לישראל לנקוט כמה מהלכים. הראשון הוא שמירה על יציבות מרקם החיים והכלכלה ברשות, תוך הימנעות בשלב הנוכחי ממהלכי "ענישה" ובראשם קיזוז כספי מסים. משבר כלכלי חריף בעת הנוכחית משמעו התרחבות אפשרית של מעגל המשתתפים באירועי אלימות נגד ישראל".

(אל"מ במיל. ד"ר מיכאל מילשטיין, לשעבר ראש הזירה הפלסטינית באגף המודיעין של צה"ל וכיום ראש הפורום ללימודים פלסטיניים במרכז משה דיין באוניברסיטת תל אביב, ורכז פרויקט במכון למחקרי ביטחון לאומי. מקור: [ynet](#))

"שיפור הכלכלה ומרקם החיים של האוכלוסייה הפלסטינית: ובכלל זה אישורי עבודה לפועלים בישראל וקידום הסחר באזורי הרשות הפלסטינית הינם גורם מרכזי המרגיע את השטח".
(מקור: [מחקר](#) של המכון למחקרי ביטחון לאומי)

"התנהלות נבונה של ישראל בעשור האחרון [ש]שיקפה הבנה לגבי חשיבות הייצוב והטיפול של מרקם החיים האזרחי באיו"ש לצורך שימור היציבות הביטחונית באזור".

(אל"מ במיל. ד"ר מיכאל מילשטיין, לשעבר ראש הזירה הפלסטינית באגף המודיעין של צה"ל וכיום ראש הפורום ללימודים פלסטיניים במרכז משה דיין באוניברסיטת תל אביב, ורכז פרויקט במכון למחקרי ביטחון לאומי. מקור: [מאמר](#) באתר Israel Defense)

"כמו בגדה המערבית, כך גם בירושלים, הסיכוי להחזרת הביטחון האישי לתושבי העיר וישראל כולה, טמון אך ורק בשילוב של מהלכים ביטחוניים ישראליים עצמאיים ונחרצים, עם מהלכים אזרחיים-כלכליים לרווחת הפלסטינים תושבי העיר".
(מקור - חוברת "ביטחון תחילה" מטעם מפקדים למען ביטחון ישראל, עמוד 27)

"דוגמה מובהקת לכישלון הפרדיגמה המסורתית היא התחזקות החמאס בקרב הפלסטינים בעקבות מבצע צוק איתן. [...] חמאס הכפיל את כוחו בדעת הקהל בעקבות המבצע, ודרכו המדינית הדוגלת בהתנגדות אלימה הפכה למקובלת בציבור הפלסטיני".

(עמי איילון, לשעבר ראש השב"כ, ראש המטה ללוחמה בטרור ואלוף בצה"ל. ד"ר עידית שפרן גיטלמן, ראש התכנית לצבא וחברה וחוקרת בכירה במכון הישראלי לדמוקרטיה. מקור: [מאבקה של הדמוקרטיה בטרור](#), עמ' 11)

"המציאות של המאבק בטרור מצביעה על תמונה שונה לחלוטין, שבה אין יחס בין

עוצמת הכוח המופעל לבין עוצמת ההרתעה. כל עוד היריב סבור שאין לו מה להפסיד, לא ניתן להרתיעו. בהיעדר תקווה, כאשר לא פותחים לפני היריב אפשרויות אחרות לשיפור מציאות חייו, נתיב הטרור הופך לבחירה העיקרית שלו" (עמי איילון, ראש השב"כ לשעבר, ראש המטה ללוחמה בטרור ואלוף במיל. ד"ר עידית שפרן גיטלמן, ראש התכנית לצבא וחברה וחוקרת בכירה במכון הישראלי לדמוקרטיה. מקור: [מאבקה של הדמוקרטיה בטרור](#), עמ' 15)

"גם אם הסיסמא "תנו לצה"ל לנצח" - שבמידה רבה מאגדת סביבה את החברה הישראלית - מבליעה בתוכה תביעה לצמצום השפעות חוץ כמו מחויבות לעקרונות המשפט הבינ"ל [...] הגיעה העת להפנים כי צה"ל לבדו אינו יכול לנצח במאבק שבו לגיטימציה בינלאומית היא חלק מקלפי המשחק". (עמי איילון, ראש השב"כ לשעבר, ראש המטה ללוחמה בטרור ואלוף במיל. ד"ר עידית שפרן גיטלמן, ראש התכנית לצבא וחברה וחוקרת בכירה במכון הישראלי לדמוקרטיה. מקור: [המכון הישראלי לדמוקרטיה](#))

"הריסת בתי מחבלים - לא תמיד מהלך אפקטיבי". (תא"ל במיל. דוד מנחם, לשעבר ראש המנהל האזרחי. מקור: [ישראל היום](#))